

## บทที่ 1

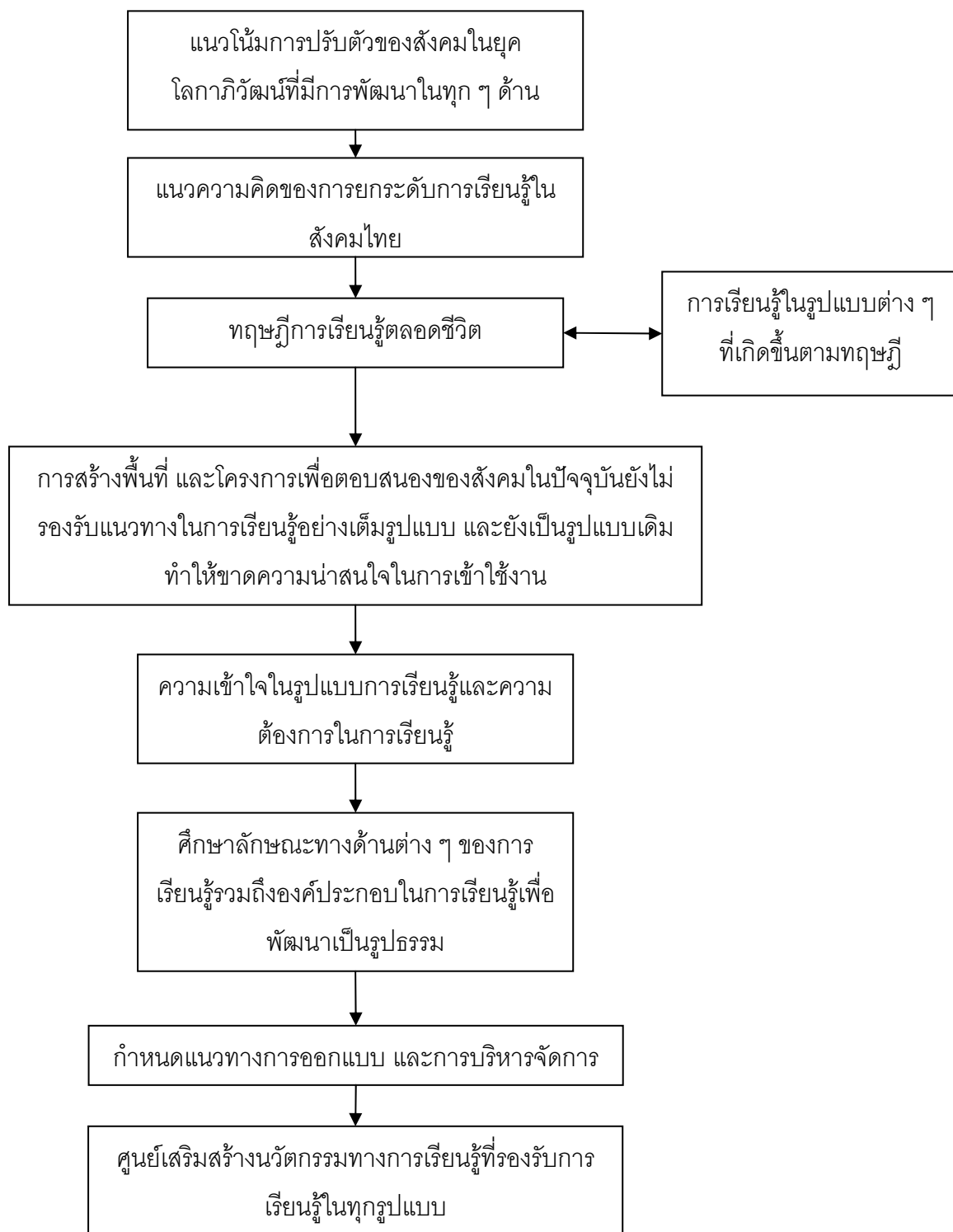
### บทนำ

#### 1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องด้วยพลังผลักดันที่สำคัญทางสังคม และเศรษฐกิจในกระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านธรรมชาติของการทำงาน ตลอดไปจนถึงตลาดแรงงาน เหล่านี้เป็นแรงผลักดันสำคัญที่แสดงถึงความจำเป็นของการยกระดับทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิตอย่างต่อเนื่อง การให้ความสำคัญกับการลงทุนในภาคการศึกษา และการฝึกอบรมที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตก็เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาในส่วนของบุคคล สังคม และเศรษฐกิจในระยะยาว การเรียนรู้ตลอดชีวิตมุ่งเน้นการสร้างสรรค์ และการริเริ่มที่จะสามารถทำให้บุคคลพัฒนาแนวความคิดที่นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ในที่สุด ทักษะ และศักยภาพของแรงงานเป็นปัจจัยหลักในผลงาน และความสำเร็จขององค์กรต่าง ๆ ในเชิงเศรษฐกิจ การได้รับการศึกษาและการเติบโตทางเศรษฐกิจจึงเป็นความสัมพันธ์ที่สนับสนุนกันมาโดยตลอด ในขณะเดียวกัน กิจกรรมการเรียนรู้ของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ในปัจจุบันนี้ มิได้มีเพียงในหลักสูตร หรือในโรงเรียนแต่เพียงอย่างเดียว การพัฒนาทางการเรียนรู้เพื่อยกระดับศักยภาพของบุคคลในสังคมไทยในทุกรูปแบบจึงควรได้รับการส่งเสริม และมีการพัฒนา ดังนั้น การที่ประเทศไทยมีการริเริ่มในการเพิ่มพื้นที่เพื่อการศึกษาในรูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งจะผลให้คนไทยมีโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากร และยังคงผลไปถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ทั้งนี้การจัดพื้นที่เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามทฤษฎีการเรียนรู้ตลอดชีวิตยังไม่ชัดเจนในประเทศไทย จึงมีความจำเป็นในการรวบรวมความรู้ความเข้าใจในแนวทาง และนวัตกรรมทางการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการพื้นที่เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้ของประชาชน และเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้ก้าวหน้า และให้มีการเรียนรู้ต่อเนื่องอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ภาพที่ 1.1

แผนภูมิแสดงที่มา และความสำคัญของปัญหาในการทำวิจัย



## 1.2 คำถามในการวิจัย

1. การผสมผสานรูปแบบทางการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ เข้าด้วยกันทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายบนพื้นที่เดียวกันได้อย่างไร
2. ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่การเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นจะสามารถส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างไร

## 1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ในยุคปัจจุบัน
2. ศึกษาลักษณะของผู้เข้าใช้งานที่แบ่งตามการรับรู้ที่แตกต่างกัน
3. ศึกษาลักษณะรูปแบบการใช้พื้นที่การเรียนรู้ และการใช้งานพื้นที่ของผู้เข้าใช้
4. นำข้อมูลจากการศึกษาสรุปแนวทางการออกแบบ เพื่อสร้างแบบจำลองโครงการศูนย์เสริมสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร และแบบรูปแบบพื้นที่ภายในที่นำแนวทางการออกแบบมาจากทฤษฎีที่ศึกษาโดยการหาความสัมพันธ์
5. สรุปขั้นตอนในการออกแบบ การกำหนดแนวทางการออกแบบ และแนวทางการบริหารจัดการศูนย์เสริมสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

## 1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยการศึกษาลักษณะต่าง ๆ รวมถึงลักษณะการเข้าใช้งานที่แบ่งตามการรับรู้รูปแบบที่ต่างกันออกไปนั้น โดยคำนึงถึงการเข้าใช้งาน และการรับรู้ของผู้เข้าใช้งาน เพื่อการออกแบบพื้นที่การใช้งานโดยมีทฤษฎีในเชิงการเรียนรู้ และรับรู้ของผู้เข้าใช้งาน รวมไปถึงทฤษฎีทางการออกแบบพื้นที่เพื่อกำหนดกิจกรรม เพื่อนำเอาความเข้าใจในรูปแบบการเรียนรู้ และการเข้าใช้งาน และรับรู้ของผู้เข้าใช้งานมาออกแบบพื้นที่บนทฤษฎีที่ศึกษาเพื่อให้เป็นพื้นที่เสริมสร้างศักยภาพของคนไทยในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเอง โดยเป็นการเสนอแนะแนวทางการออกแบบศูนย์เสริมสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังสามารถนำเอาความรู้ความเข้าใจจาก

การศึกษาครั้งนี้ไปปรับใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ได้ในอนาคต เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ อย่างยั่งยืนต่อไป

## 1.5 สมมติฐานการวิจัย

### 1. สมมติฐานหลัก

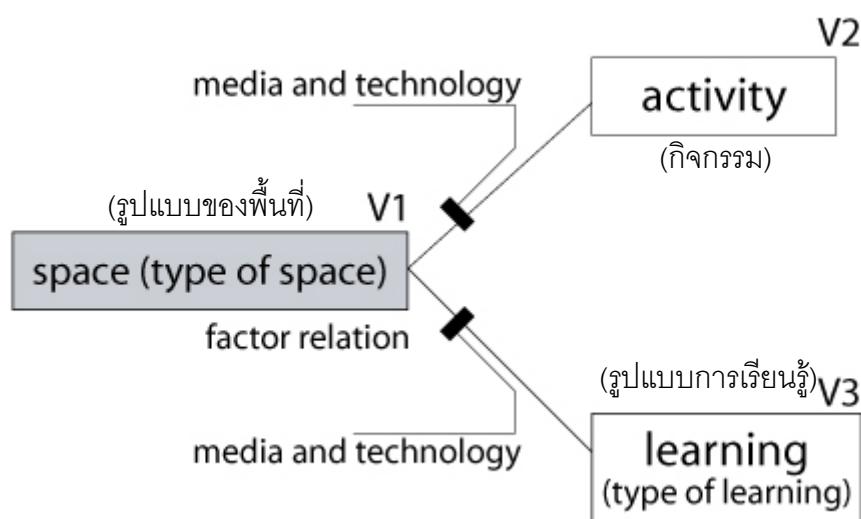
พื้นที่การเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น และเหมาะสมกับรูปแบบของการเรียนรู้จะสามารถส่งเสริม และพัฒนาการเรียนรู้ที่มีรูปแบบในการให้ความรู้ที่หลากหลายเพื่อให้คนสามารถพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ได้ในหลาย ๆ ด้าน

### 2. สมมติฐานย่อย

ศักยภาพของศูนย์เสริมสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของพื้นที่การใช้งานที่จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ และกิจกรรม โดยมีสื่อ (media) เป็นตัวช่วยในการสื่อสาร

ภาพที่ 1.2

แผนภูมิแสดงสมมติฐานย่อยในการทำวิจัย



## 1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำเอาความเข้าใจในทฤษฎีมาสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อแปรสภาพจากความเข้าใจในเชิงนามธรรมมาเป็นสถาปัตยกรรมในเชิงรูปธรรมได้
2. สามารถศึกษารวบรวมข้อมูลองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม เพื่อสรุปเป็นแนวทางการออกแบบเพื่อรองรับการเรียนรู้ในทุกรูปแบบได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ
3. สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปใช้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ในลักษณะต่อยอดได้อย่างกว้างขวางเพื่อพัฒนาทางการศึกษา และการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาทางสังคมของประเทศไทย

## 1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎีรูปแบบการเรียนรู้ในปัจจุบันเพื่อทำความเข้าใจในความหมาย และเกิดการตั้งคำถาม และการสร้างตัวแปร โดยตีความในเชิงนามธรรม โดยการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่มีการกล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้
2. ศึกษาลักษณะการใช้งานของผู้ใช้ใช้งานที่แบ่งตามการรับรู้รูปแบบต่าง ๆ เพื่อความเข้าใจในการเข้าใช้พื้นที่ของผู้ใช้อาคารในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีความหลากหลาย
3. ศึกษารูปแบบในการเข้าใช้พื้นที่ และทฤษฎีในการใช้งานพื้นที่การเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจะนำไปสู่การแปลความหมายจากเชิงนามธรรมเป็นสถาปัตยกรรม รวมถึงการทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจ และกำหนดแนวทางในการออกแบบได้อย่างชัดเจน โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้
  - 3.1 ศึกษาองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม และกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม และที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ รายละเอียดการใช้งาน และรูปแบบของการใช้งานของแต่ละพื้นที่การเรียนรู้ และลักษณะการจัดวางพื้นที่ในการใช้งาน
  - 3.2 ศึกษาองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมภายในที่เหมาะสมในการเชื่อมต่อกิจกรรม และพื้นที่ในการใช้งานทางสถาปัตยกรรมได้อย่างเหมาะสม

4. ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีการแลกเปลี่ยน และมีความสัมพันธ์กัน และยังคงศึกษาทฤษฎีในเชิงการออกแบบพื้นที่ โดยการสร้างสรรค์พื้นที่ใหม่
5. ศึกษาขนาด และลักษณะพื้นที่ตั้งโครงการ ที่สอดคล้องกับการใช้งาน รวมถึงกลุ่มเป้าหมายที่เข้าใช้งานภายในอาคาร
6. ศึกษาการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน หรือการใช้สื่อการเรียนรู้เข้ามาใช้ภายในอาคารประกอบกับพื้นที่การเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ
7. หาความสัมพันธ์ของข้อมูล และทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้ศึกษา เพื่อหาจุดเชื่อมโยงที่สามารถนำมาซึ่งแนวทางการออกแบบทางสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมได้
8. ศึกษารวบรวมข้อมูลด้านการบริหารจัดการโครงการ ในลักษณะของเงื่อนไขในการเปิดทำการในแต่ละส่วนตามความเหมาะสม เพื่อตอบสนองกิจกรรมได้อย่างเต็มรูปแบบ และสามารถกำหนดแนวทางการบริหารจัดการในด้านของการจัดการเวลาเปิดปิดในแต่ละพื้นที่การใช้งานได้อย่างเหมาะสม
9. สรุป และอภิปรายผลขั้นต้นในการออกแบบ การกำหนดแนวทางการออกแบบ และแนวทางการบริหารจัดการศูนย์เสริมสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 1.3  
แผนภูมิการวิจัย

